

УДК 336.67

Г.Б. Тимохова

Харьковский гуманитарный университет «Народная украинская академия», Харьков

ВЛИЯНИЕ ЦИКЛИЧНОСТИ МИГРАЦИИ ЦЕННОСТИ НА ПОКАЗАТЕЛИ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Эффективность деятельности предприятия в рыночной экономике обуславливается во многом и состоянием его финансов, которое приводит к необходимости рассмотрения проблем измерения уровня его финансовой безопасности. Для теоретико-методологической разработки вопросов оценки эффективности управления финансовой устойчивостью и безопасностью особый интерес представляют работы, посвященные стоимостному походу к управлению финансами предприятий и стоимостной оценке финансовых активов: Л. Белых, Г. Булычевой, С. Валдайцева, Е. Гришиной, А. Грязновой, В. Демниш, Б. Коласса, Е. Куколевой, С. Мордашова, К. Рожнова, М. Федотовой, В. Шакина, О. Щербаковой, Г. Александера, Дж. Бейли, Т. Коллера, Т. Коупленда, С. Майерса, Дж. Муррина, Ш. Пратта, Р. Холта, Дж. Ван Хорна, У. Шарпа и др.

Несмотря на многочисленность работ среди изученных автором исследований отсутствуют те, которые бы рассматривали проблемы финансовой безопасности предприятий во взаимосвязи со стоимостной системой предприятия. Научная проблема заключается в том, что, будучи эволюционной по

своей природе, система деятельности предприятия трансформируется сообразно целям и условиям применения. Таким образом, актуальной научной проблемой является необходимость обобщения методологических подходов к формированию и внедрению стоимостной системы на украинских предприятиях с учетом индикаторов финансовой безопасности и на этой основе – выработка синтезированного метода внедрения системы управления факторами стоимости предприятия.

Для организации эффективной системы финансовой безопасности предприятия необходима разработка соответствующей документации предприятия, где должны быть определены внутренние и внешние угрозы, а также критерии, на основании которых финансовая безопасность предприятия может быть признана нарушенной. Иными словами, следует определить критерии, позволяющие судить о соблюдении требований финансовой безопасности предприятий. В процессе разработки данных критериев устанавливаются пограничные значения данных показателей, учитывая субъективные и объективные процессы изменений происходящих внутри бизнес -

моделі підприємства. У компанії, спрямованій на створення цінності, з урахуванням факторів фінансової безпеки, цільові установки повинні поєднувати в собі чіткі декларації про наміри з кількісними індикаторами циклічності створення цінності. Для фінансової безпеки значення мають не самі показники, а їх порогові значення.

Здатність виміряти відносну потужність бізнес-єдиниць дає можливість зрозуміти напрямки та швидкість міграції цінності та змінення порогових значень індикаторів фінансової безпеки. Ці матриці дуже важливі для розуміння того, як змінюється потенціал бізнес-єдиниць. Загальнопризнаним фактом є циклічність розвитку продукту, при якій він проходить шлях від зростання до старіння. Але не всі визнають, що такий же шлях проходить і бізнес-модель, приходять до економічного застаріння. Пріоритети споживачів – те, що для них найбільш важливо в пропонованому продукті чи послугі, – мають природну тенденцію до зміни, а бізнес-модель залишається незмінною. Коли механізм, що зв'язує бізнес-модель компанії з структурою пріоритетів споживачів, ламається, починається міграція цінності.

Маючи високу капіталізацію, компанія, перебуваючи в стадії стабільності, має всі засоби для розвитку нових напрямків та нарощування компетенцій, необхідних для процвітання в нових умовах. Після вступлення в фазу відтоку цінності ринкова вартість знижується, фахівці починають покидати компанію, потік наявності скорочується, важче знайти засоби для фінансування нових проєктів, а конкуренти знаходять нові джерела зростання цінності та способи зміцнення своїх позицій. У цей момент компанія потрапляє в водоворот, що тягне її вниз. Великі доходи дозволили сформувати масивну інфраструктуру, яку споживачі сприймають як «надбавку до ціни», а не додану цінність. Коли ці витрати та накладні витрати скорочуються, бойовий дух падає, а найкращі співробітники переходять до конкурентів, побудова передових бізнес-моделей, що обіцяють значний ріст цінності. Відходять клієнти. Втрачаються компетенції. Знижується рівень фінансо-

вої безпеки. Знижується цінність.

Відносна міграція цінності бізнес-модель може існувати тільки в одній з трьох фаз: приток цінності, стабільне стан або відтік цінності. Ці стани описують її здатність створювати цінність за рахунок здатності задовольняти пріоритетні потреби споживачів краще конкурентів і таким чином забезпечити більш високу прибуток. Цінність не зникає, вона просто переміщується – іноді дуже швидко – до нових моделей, які завдяки своєму переважанню в здатності задовольняти споживачів можуть приносити більшу прибуток. В деяких випадках споживачі стають єдиними, хто вигравиває з такого процесу, оскільки діючі в цей момент на ринку бізнес-модель задовольняють їх потреби, не вдаючись при цьому підвищувати ціни та збільшувати прибуток. Але, незважаючи на це, процес міграції цінності створює передумови для значної економічної вразливості, але також відкриває великі нові можливості.

Тому в інтересах створення ефективного механізму управління грошима підприємства цілком доцільно здійснювати моніторинг її фінансової безпеки, з урахуванням факторів циклічності та міграції цінності бізнес-модель, включаючи в себе наступні показники:

- 1) внутрішня (фундаментальна) вартість власного капіталу підприємства;
- 2) ринкова вартість підприємства;
- 3) темпи зростання внутрішньої вартості та ринкової вартості підприємства;
- 4) порівняння внутрішньої вартості та ринкової вартості підприємства;
- 5) порівняння темпів зростання ринкової вартості підприємства та фондового індексу.

Список літератури

1. Барановський О.І. *Фінансова безпека* – К.: Фенікс, 1999. – 338 с.
2. Куркин Н.В. *Управління економічною безпекою розвитку підприємства: монографія*. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2004. – 450 с.